

ועדת נגל לתכנון תקציב הביטחון הזניחה את הצורך הדחוף להרחיב את כוחות היבשה

ישראל אינה מתכננת ליצור בדחיפות הראויה כוח יבשתי בהיקף
הנחוץ להתמודדות עם הסכנות המשתקפות ממצרים ומכוחות יבשה
אחרים העשויים לאיים עליה

ד"ר יצחק קליין | נובמבר 2025

טנק מרכבה ישראלי (תצלום: Ran Zisovitch)

עיקרי הדברים

- ועדת נגל, שמונתה באוגוסט 2024 לתכנון ההוצאות הביטחוניות לעשור הקרוב, הדגישה את הצורך באיזון פיסקלי, אך הזניחה את ההיערכות הקרקעית הדחופה הנדרשת מול איומים מתפתחים.
- הוועדה מיקדה את עיקר השקעותיה במענה לאיום האיראני, בעוד שהרחבת כוחות היבשה נדחתה למחצית השנייה של התוכנית הרב-שנתית (2030-2034).

- גישה זו מתעלמת מהתגברות האיום המצרי, ומהאפשרות של קריסת הסכמים קיימים והיווצרות איום קרקעי חדש מצפון וממערב.
- ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה לחזור לשאננות הביטחונית שלפני 7 באוקטובר 2023; עליה להקדים ולהרחיב את בניין הכוח היבשתי כדי למנוע הפתעה אסטרטגית ולשמר את חוסנה הכלכלי-ביטחוני לטווח הארוך.
- התוספת הדרושה נאמדת ב-51 מיליארד ₪, או כ-8% מכלל תקציב הביטחון של ועדת נגל – תוספת שניתנת למימון ואינה חורגת מהיקפי ההוצאה ההיסטוריים ביחס לתוצר.
- בנוסף, יש לשלב השקעה קבועה של כ-5 מיליארד ₪ בשנה בתחום הבינה המלאכותית להשגת עליונות טכנולוגית צה"לית, כהמלצת הוועדה הלאומית להאצת תחום הבינה המלאכותית.

מבוא

בתחילת אוגוסט 2024 מינו ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר הביטחון ישראל כ"ץ את ועדת נגל (בראשות תא"ל (מיל') פרופ' יעקב נגל) במטרה שתציע תוכנית רב-שנתית להוצאות הביטחון בעשור הקרוב כמענה למשבר שהתגלה ב-7 באוקטובר 2023.¹ הוועדה הגישה את מסקנותיה בסוף דצמבר 2024. המלצותיה כללו השקעות משמעותיות הן בפיתוח ייצור עצמי של אמצעי לחימה, והן בהתעצמות כוחות צה"ל.

שיקול מרכזי ונכון בעיצוב ההמלצות היה הצורך לשמור על איזון פיסקלי, כלומר, לא להכניס את המדינה לחובות כבדים שיערערו את יכולתו של המשק לצמוח, לספק תעסוקה לאזרחים ולמשוך השקעות זרות, כפי שאירע בעשור שלאחר מלחמת יום-הכיפורים. שיקול זה מחייב צמצום של ההשקעות הביטחוניות למינימום הנחוץ ואיזון הוצאות אלו על ידי מיסוי – צעד שאמנם פוגע בשלעצמו בפוטנציאל הצמיחה של המשק, אך משקף הכרח בל-יגונה.

המלצות ועדת נגל – כוחות היבשה בעדיפות שנייה

מסיבות מובנות, הגרסה הבלתי-מסווגת של הדו"ח דלה בפרטים לגבי הסכומים שהוועדה המליצה להשקיע באפיקים השונים. עם זאת, עולה ממנה בבירור כי הוועדה לא הקנתה עדיפות ראויה ולא הקציבה משאבים הולמים להרחבת סדר הכוחות היבשתי בשנים הקרובות.

עיקר ההשקעות הדחופות שהוועדה המליצה עליהן מופנות להתמודדות עם איראן, שמולה אין לכוחות היבשה תפקיד משמעותי. באשר לכוחות היבשה, דו"ח הוועדה חוזה שני שלבים בהתעצמותם. השלב הראשון הוא הרחבת היכולות של אוגדות צה"ל הקיימות. הדו"ח מציין את "האוגדה הרב-מימדית" כיחידת-היסוד של כוחות היבשה, כשהמפתח לעוצמתה הוא "הקישוריות הגבוהה לגורמי האש והמודיעין בזמן אמת", וממליץ על הרחבות של יכולות אלו לאוגדות המילואים כחלק מהכנת כוחות היבשה לדוקטרינה תפעולית חדשה המדגישה התקפה ואף מכות-

1 הוועדה לביחית תקציב מערכת הביטחון ובניין הכוח דו"ח סופי (גרסה בלתי מסווגת) (2024) <https://did.li/BuUlw> (להלן: דו"ח ועדת נגל).

מנע חלף הכלה.² אחד האיומים האפשריים שהדו"ח ממליץ להביא בחשבון בתכנון תקציב הביטחון הוא "איום" השינוי הדרסטי", כלומר, קריסת הסכמים עם מדינות שיש לישראל הסכם שלום איתן והפיכתן לאיום פעיל.³ עד כאן הכל טוב ויפה.

לפי ועדת נגל, השלב השני בהתעצמות כוחות היבשה הוא הרחבת סדר הכוחות היבשתי כדי להתכונן לאיומים קיימים וחדשים. אולם מחברי הדו"ח מציינים כי "לאור המלצות הוועדה כי המיקוד בבניין הכוח בשנים הקרובות יהיה בעיקר במוכנות למערכה רחבה במעגל השלישי [כלומר, מול איראן], ובשיקום מלא של היכולות המבצעיות והמלאים הנדרשים לצורך ביצוע התמרון היבשתי [של סדר הכוחות היבשתי הקיים], אנו ממליצים שהרחבת היכולות היבשתיות תבוצע בעיקר בחלק השני של התר"ש [= התוכנית הרב-שנתית]".⁴

אולם ישראל מתמודדת כבר כיום עם איום קרקעי משמעותי מצד מצרים, אשר כוחותיה – המוצבים על גבול ישראל תוך הפרה של הסכם הפרדת הכוחות בסיני – מאיימים בפלישה לנגב.⁵ איום אפשרי נוסף מכיוון סוריה, הנתמכת עלידי טורקיה של ארדואן, נמצא ממש מעבר לאופק. איומים אלו היו ברורים גם בתקופה שבה נכתב דו"ח ועדת נגל, והם התחדדו ונהיו אקוטיים יותר בחודשים שחלפו מאז נחתם הדו"ח.

סמוך לאחר פרסומן של מסקנות ועדת נגל הזדמן למחבר לשוחח עם חלק מהמחברים. אלה התייחסו לאיום המצרי בביטול. לנוכח הסכנה הברורה והמיידיית של התפרצות מלחמה נגד מצרים, גישה זו, וכן לויז' ההשקעות בכוחות היבשה המומלץ בדו"ח, אינם קבילים. מצד אחד, הצורך בהכנת היכולת של צה"ל למגר איומים ב"מעגל השלישי" מול איראן לא פחת, גם לא בעקבות מבצע "עם כלביא" בחודש יוני 2025. אדרבה, האיראנים עושים כמיטב יכולתם לשקם את המשאבים שנהרסו ולרכוש יכולות חדשות. אין מנוס מלנקוט בשנים הקרובות קו פעולה של "גם וגם" – גם להשקיע בבניין יכולות נגד איראן (ובהוצאתן לפועל) וגם לבנות כוחות יבשה מורחבים כדי להתמודד עם האיומים שנותרו בחזיתות הקיימות, ובעיקר בחזית המצרית, שעלולה ליהפך בהפתעה ובעוצמה לפעילה. טענתנו היא שהמשק הישראלי יכול להתמודד בשנים הקרובות עם שתי המשימות במקביל.

תיקון בסדרי העדיפויות של ועדת נגל: שאלות שיש לדון בהן

שלוש שאלות מצריכות מענה:

1. כמה כוחות יבשה נחוצים לישראל כדי להתמודד עם מצבת האיומים החדשה?
2. כמה זה עשוי לעלות?

2 שם, בעמ' 28.

3 שם, בעמ' 25.

4 שם, בעמ' 7-8.

5 ראו ג'קי חוגי "מצרים מזהירה את ישראל: הסכם השלום בסכנה" **מעריב** 20.9.2025 <https://did.li/S2gDN> ("בפעם הראשונה מעודו השתמש השבוע נשיא מצרים במלה 'אויב' לתאר את ישראל"); ברק רביד "נתניהו ביקש מארה"ב ללחוץ על מצרים לעצור את ההתעצמות הצבאית בסיני" **N12** 20.9.2025 <https://did.li/qobUY>; אריאל כהנא "ארה"ב הפסיקה את הפיקוח על מצרים – גורם ישראלי: 'הפרה חמורה של ההסכם' **ישראל היום** 14.7.2025 <https://did.li/HzDx5>; ואלה רק שלושה מני מאמרים רבים בנושא.

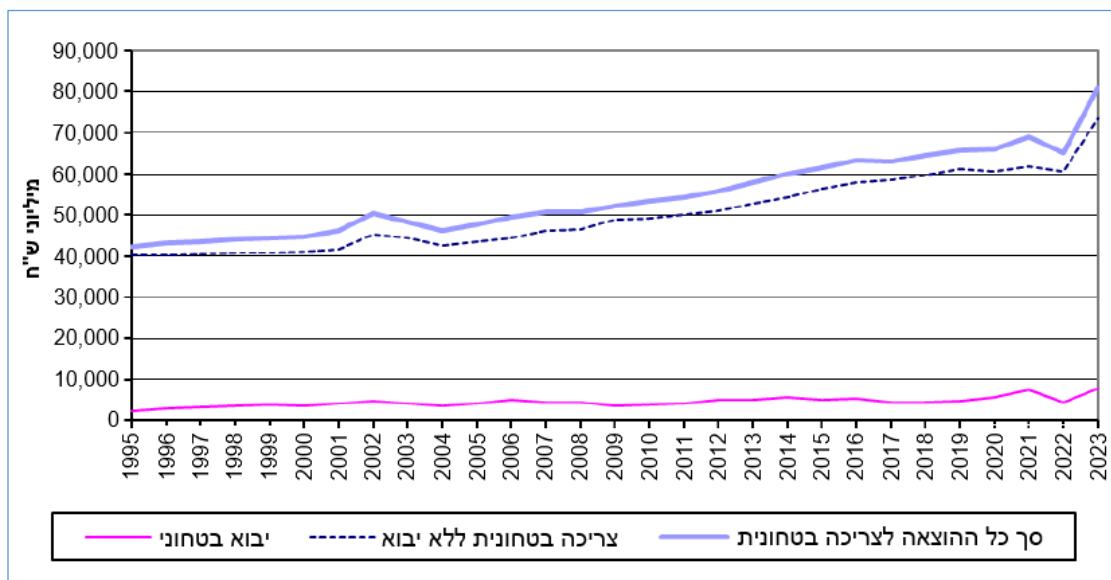
3. האם ישראל יכולה לעמוד בנטל?

מי שאין לו גישה לפרטים בדבר סדר הכוחות של צה"ל ועלות הקמתן ותפעולן של יחידות חדשות, אינו יכול לענות על השאלה הראשונה אלא בהערכה גסה בלבד.⁶ למטרת מאמר זה נניח כי די באימוץ מתווה ההוצאה שתיכננה ועדת נגל להוציא בעשר השנים הכלולות בתוכנית הרב-שנתית שהיא הכינה, אלא שיש להתאמץ להוציא סכום זה – אשר יספיק להרחבה מסוימת בלבד (ולא מפורטת) של כוחות היבשה – בחמש השנים הראשונות של התוכנית.

בהמשך יש להוסיף הוצאות שיספיקו גם לתחזוקה של מצבת כוחות היבשה החדשה וגם לחידוש ציוד וטכנולוגיה, שכן אמצעים שנרכשו בתחילת התקופה האמורה של עשר השנים עלולים להתברר כמיושנים לקראת סוף התקופה. בכל מקרה, יצירת עתודה יבשתית משמעותית יכולה לשנות לטובה את שיקולי המצרים והטורקים, גם אם המענה לא יגיע לרף של מענה סביר בכל החזיתות במקביל. האם ישראל יכולה לעמוד בהרחבה נוספת של תקציב הביטחון? הבה נעיין בנתונים היסטוריים.

תרשים 1: ההוצאה לצריכה ציבורית ביטחונית, 1995-2023

(במחירי 2015)

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הוצאות לביטחון בישראל 1995-2023 11 (2025)

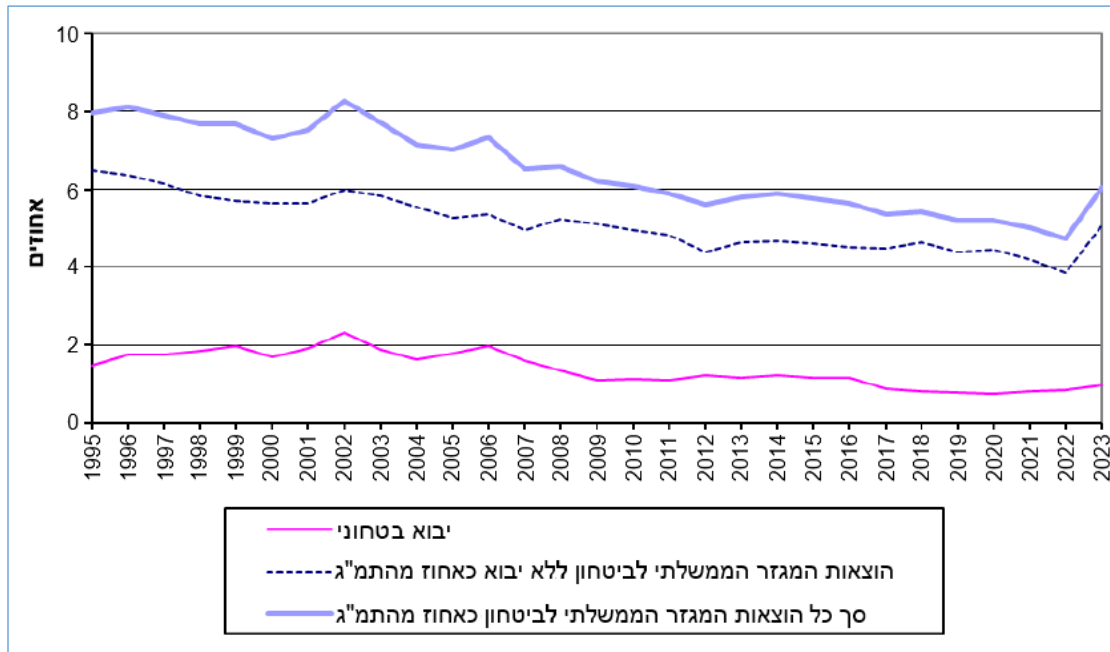
תרשים 1 מציג את ההוצאה לצריכה ציבורית ביטחונית בשנים 1995-2023 בשקלים קבועים של 2015. ניתן לראות כי ההוצאה הריאלית גדלה בתקופה זו בקרוב ל-70%, עד לשיאה בשנת 2021 (אם מתעלמים מההוצאה החריגה למטרות לחימה בפועל בשנת 2023). אך מתרשים 2 אפשר לראות שבמונחים של אחוזי תוצר מקומי גולמי, שיא ההוצאות בתקופה זו נרשם דווקא בשנת 2002, שבה ההוצאה הלאומית לביטחון הגיעה לכ-8.3% מהתוצר. למרות הצמיחה בהוצאות הביטחון מאז

6 להערכת המחבר, מענה סביר של סדר כוחות יבשתי אל מול מצבת האיומים החדשה, שיקלול גם כוחות לשמירה על הביטחון בגבולות וגם עתודות להתגוננות מפני התקפות יבשתיות, הדיפתן והעברת הלחימה אל שטח האויב, יחייב מצבת כוחות של כ-32 חטיבות רגלים וכ-17 חטיבות שריון. במיוחד נדרשת הרחבה מהירה ומשמעותית של עתודות השריון המדולדלות של צה"ל, הן באמצעות ייצור עצמי והן על ידי רכישות בחו"ל. מכל מקום, הערכה זו אינה משמשת בסיס להמלצות התקציביות שבמאמר זה.

במונחי ערך, נטל ההוצאה במונחי תוצר מקומי גולמי ירד מאז בכ-43% – מ-8.3% לשפל של 4.7% בשנת 2022.

תרשים 2: הוצאות המגזר הממשלתי לביטחון כאחוז מהתמ"ג, 1995-2023

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הוצאות לביטחון בישראל 1995-2023 16 (2025)

מתווה ההוצאה של ועדת נגל במונחי תוצר מקומי

דו"ח ועדת נגל מכיר בכך שמעתה ואילך תצטרך ישראל להוציא סכומים גדולים הרבה יותר על ביטחון בגבולות – מה שהוועדה מכנה "בט"ש [ביטחון שוטף] מוגבר".⁷ נוסף על כך הוועדה ממליצה על מתווה לתוספת בניין הכוח של צה"ל, אשר שם כאמור דגש בהתעצמות המשרתת את העימות מול איראן. תוספת זו לבניין כוח מתווספת על תוספת קודמת לבניין כוח שאושרה בעבר, עוד לפני כתיבת הדו"ח, ואשר מתפרשת על פני השנים 2025-2031. תוכנית ההוצאה של ועדת נגל בנויה על תוכנית רב-שנתית של עשר שנים, עד 2034. בטבלה 1 (ראו נספח) אנו מרכזים נתונים נבחרים מהמלצות ועדת נגל.

לאחרונה הוגש לממשלה דו"ח על ידי הוועדה הלאומית להאצת תחום הבינה המלאכותית, אף היא בראשות פרופ' נגל.⁸ הדו"ח מציין את החשיבות של השגת עליונות של צה"ל ומדינת ישראל בטכנולוגיות AI, וממליץ להשקיע "מינימום" של 5 מיליארד ש"ח בתחום זה מדי שנה למשך חמש שנים לפחות. המלצותיה של ועדה זו עדיין לא היו מוכנות כאשר הוכן דו"ח ועדת נגל על מתווה הוצאות הביטחון לעשור הקרוב. כללנו המלצה זו במתווה של ועדת נגל שיוצג להלן, וכן במתווה

7 דו"ח ועדת נגל, לעיל הערה 1, בעמ' 52-53.

8 דין וחשבון של הוועדה הלאומית להאצת תחום הבינה המלאכותית (2025) <https://did.li/0QOZH>. ההמלצה התקציבית העיקרית מופיעה שם, בעמ' 10.

שאנחנו מציעים לתקציב הביטחון. נוסף על כך הנחנו כי תוספת זו להוצאות הביטחון תימשך מדי שנה עד סוף תוכנית העשור שגובשה בדו"ח ועדת נגל.

הנתונים בדו"ח ועדת נגל (על כלל הוצאות הביטחון) מוצגים ככל הנראה בשקלים קבועים של 2024. החישובים להלן וההמלצות שלנו נקובים אף הם בשקלים קבועים של 2024.

מהו הנטל הצפוי של המלצות ועדת נגל על התוצר המקומי השנתי בתקופת התוכנית הרב-שנתית של הוועדה? שורה ו בטבלה 1 מציגה את המלצות ועדת נגל לתקציב הביטחון מדי שנה, מ-2025 עד 2034, במיליארדי שקלים קבועים של 2024 (ראו גם תרשים 3 להלן).

המקורות האחרונים העומדים לרשותנו להערכת התוצר המקומי הם דו"ח בנק ישראל לשנת 2024 (שפורסם במרץ 2025)⁹ וכן התחזית המקרו-כלכלית של בנק ישראל שהתפרסמה בספטמבר 2025.¹⁰ לפי לוח א-נ-1 בנספח הסטטיסטי של פרק א לדו"ח לשנת 2024,¹¹ התוצר המקומי לשנת 2024 בשקלים שוטפים הוא כ-1,999 מיליארד ש"ח. התחזית המקרו-כלכלית מספטמבר 2025 צופה צמיחה כלכלית ריאלית של 2.5% לשנת 2025 ו-4.7% לשנת 2026.

בנק ישראל אינו מסתכן בתחזיות מקרו-כלכליות לטווח ארוך יותר, שכן תחזיות אלו תלויות במגוון רחב של גורמים העשויים להשתנות. הנחה בסיסית אחת היא שהלחימה העוצמתית תסתיים במרוצת שנת 2025. לפיכך, לצורך חישוב התוצר המקומי הריאלי השתמשנו בתחזית של בנק ישראל לשנים 2025 (שעומדת להסתיים) ו-2026, ולגבי השנים שלאחריהן (2027-2034) הנחנו צמיחה שנתית ממוצעת של 3% לשנה – הערכה שמרנית שנמוכה בכאחוז מהצמיחה בפועל שנצפתה בשנים 2009-2022, כלומר, משנה אחרי המשבר הפיננסי העולמי של 2008 ועד פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ב-2023. אי אפשר לצפות שהצמיחה השנתית תהיה זהה במשך שנים רבות, אך מדובר בהערכה ממוצעת סבירה.

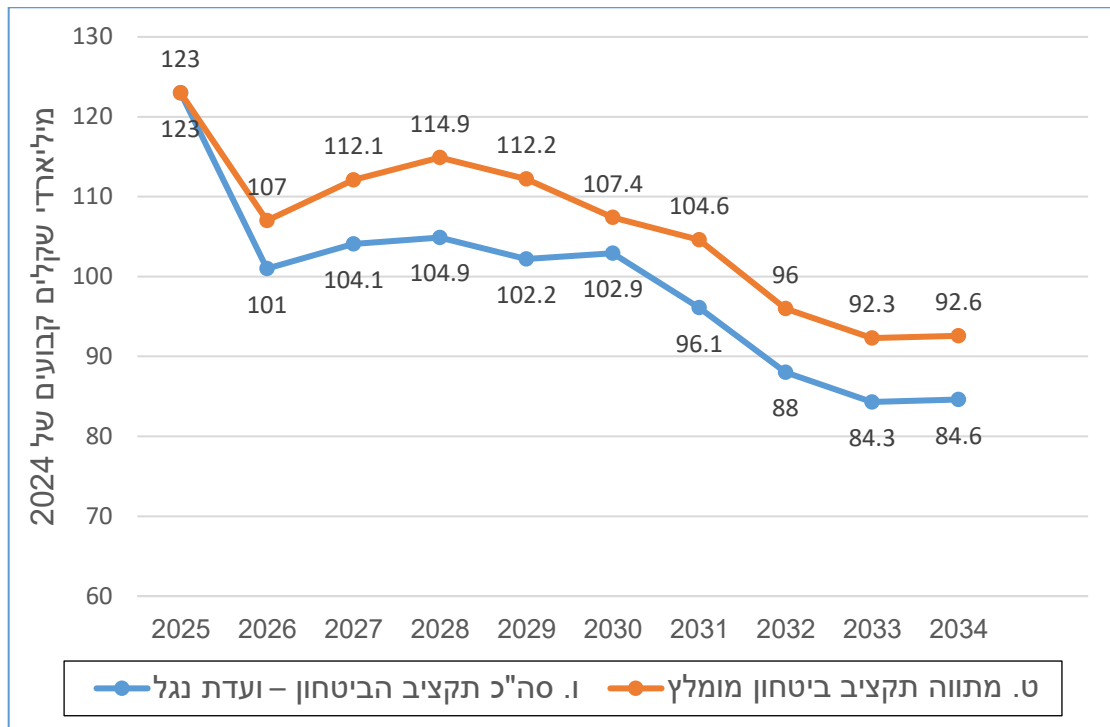
9 בנק ישראל **דין וחשבון 2024** (2025) <https://www.boi.org.il/media/rabpf0bd/binder-26032025.pdf>

10 "התחזית המקרו-כלכלית של חטיבת המחקר, ספטמבר 2025" **בנק ישראל** (29.9.2025) <https://did.li/IYxOf> (להלן: תחזית בנק ישראל).

11 "לוח א'-נ'-1: נתונים עיקריים על המשק הישראלי, 2009 עד 2024", נגיש בכתובת <https://did.li/W4gDN>

תרשים 3: מתווים להוצאה הביטחונית במנחי שקלים קבועים של 2024

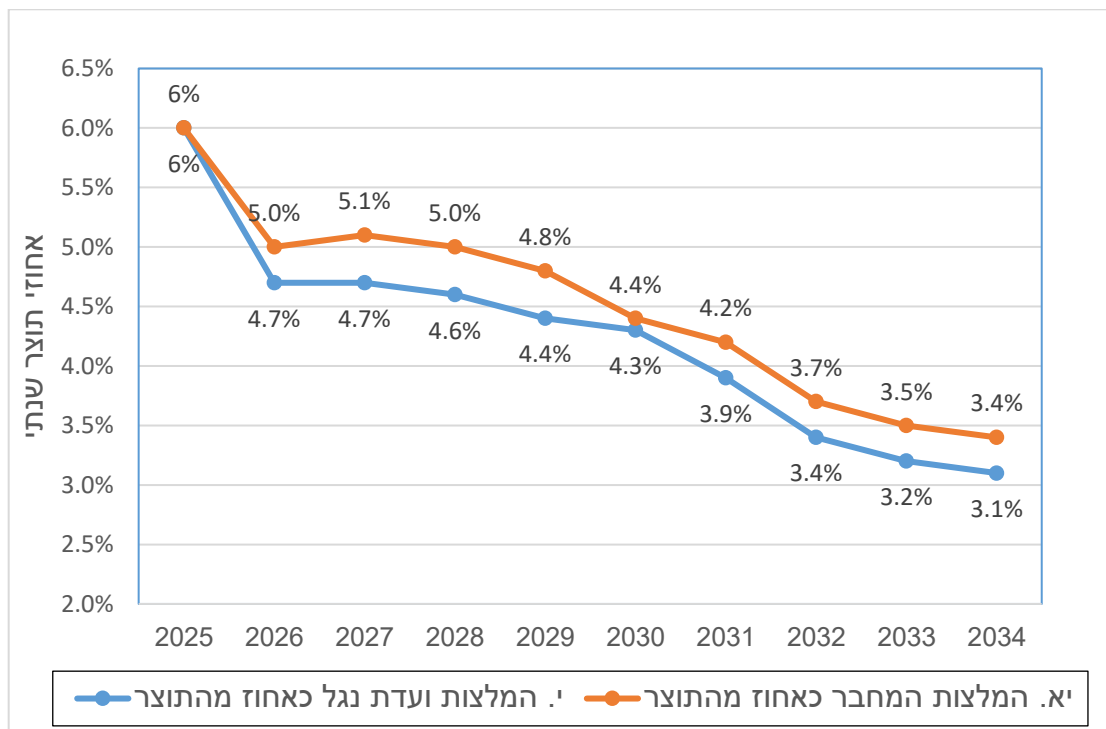

שורה ח בטבלה 1 מציגה את תוצאות חישובינו לגבי התוצר השנתי עד שנת 2034 במיליארדי שקלים קבועים של 2024. שורה י באותה טבלה מציגה את אחוז התוצר שוועדת נגל ממליצה להקדיש להוצאות ביטחון, לרבות התוספת להשקעה ב-AI בשנים 2026-2030 (ראו גם תרשים 4). ניתן לראות כי ההוצאה הביטחונית בשנת 2026, לפי ועדת נגל, צפויה להגיע לכ-4.7% מהתוצר. רמת הוצאה זו דומה לרמה הנמוכה ביותר המופיעה בתרשים 2 לעיל בשנת 2022. מנקודה זו ואילך רמת ההוצאה יורדת בהדרגה, עד שהיא מגיעה ל-3.1% בלבד מהתוצר בשנת 2034.

שיעור זה נמוך במידה משמעותית משיעור ההוצאה הביטחונית של ארצות הברית כיום ומשיעור ההוצאה המתוכננת של מדינות נאט"ו בעשור הקרוב. יש להניח כי בפועל, הוצאות הביטחון של מדינת ישראל לעולם לא ירדו לרמה נמוכה כזאת.

תרשים 4: מתווים להוצאה הביטחונית במונחים של אחוזי תוצר

התוספת המומלצת להוצאות הביטחון לשם התעצמות מהירה של כוחות היבשה

ועדת נגל אינה מפרטת את תוכנית ההוצאה לבניין הכוח מדי שנה, אך מציינת כי את ההוצאות להרחבת צבא היבשה היא דוחה לחלק השני של תקופת התכנון, המתפרשת כולה על פני עשר שנים – 2025-2034. ההוצאה המתוכננת לבניין כוח לפי הוועדה כוללת גם השקעה ביכולות מול איראן וגם השקעה בכוחות היבשה.

ההוצאות לבניין כוח שוועדת נגל ממליצה להוציא בחמש השנים האחרונות של התוכנית (2030-2034) מסתכמות בכ-34 מיליארד שקלים קבועים של 2024. בעת כתיבת שורות אלו כבר הסתיימה כמעט שנת 2025. אנו ממליצים להקדים את ההוצאה של 34 מיליארד ש"ח אלו למחצית הראשונה של תוכנית ועדת נגל ולהוציאה בשנים 2026-2029. אי אפשר לחלק הוצאות אלו למנות שנתיות שוות, שכן "בניין כוח" כשמו כן הוא – זהו תהליך שצריך לצבור נפח במשך כמה שנים.

בנוסף, אנו ממליצים **להשאיר על כנה** את המלצתה של ועדת נגל לתוספת לבניין כוח לשנים 2030-2034, ואף להגדיל הוצאות אלו ב-50%. אנו מניחים כי תוספת זו דרושה לצורך כמה פעולות: (א) לתחזוקה של תוספת הכוח לטיפול באיום האיראני; (ב) להמשך פיתוחם של כוחות היבשה; (ג) לתחזוקה של כוחות היבשה המוגדלים שייוצרו משנת 2026 ואילך; (ד) להחלפת ציוד שנרכש בשנים הראשונות של התוכנית אך עשוי להתיישן עד סופה.

שורה ד בטבלה 1 מציגה את התוספת לבניין כוח שאנו ממליצים עליה, ושורה ה מציגה את התוספת המוצעת הזו לתקציב בניין הכוח באחוזים מתוך התוספת הקיימת (המורכבת מהתוספת שהמליצה ועדת נגל וכן מהתוספת שהוחלט עליה לפני המלצות ועדת נגל). כל התוספות שאנו ממליצים להוסיף לתקציב של דו"ח ועדת נגל לבניין כוח מסתכמים בכ-51 מיליארד ש"ח, שהם כ-6% מכלל ההוצאה

הביטחוניות בשנים 2026-2034 לפי המלצתה של ועדת נגל. אם כוללים את ההמלצה להמשיך להשקיע מדי שנה כ-5 מיליארד ש"ח בפיתוח AI, מדובר בתוספת של 71 מיליארד ש"ח בסך הכל, שהם כ-8% מכלל ההוצאה הביטחונית המומלצת לפי ועדת נגל בשנים 2026-34. הסכומים שאנו ממליצים להוסיף למתווה של ועדת נגל מופיעים בטבלה 1 בצבע כחול.

תרשים 3 לעיל מציג את מתווה ההוצאה של ועדת נגל מול מתווה ההוצאה המוצע כאן, ותרשים 4 לעיל מציג את שני המתווים במונחים של אחוזי תוצר. התוספת להוצאות הביטחון המומלצת כאן לעומת המלצות ועדת נגל מסתכמת בכ-0.2%-0.4% מהתוצר המקומי הגולמי מדי שנה. שיעור זה אינו חריג בהשוואה להוצאות הביטחון של העשור האחרון, והוא סביר בהחלט כאשר מדובר בהוצאות בטחוניות חיוניות.

חשוב לציין כי תוכנית ההוצאה הזו היא רק לצורכי המחשה. צה"ל וכן ועדת נגל אינם מפרסמים נתונים על העלויות של בניית יחידות צבא או תחזוקתן. כמו כן, הצמיחה הכלכלית בעשור הקרוב אינה ידועה באמת – לא למחבר וגם לא לחברי ועדת נגל. מה שאנו מבקשים להראות הוא שתוספת משמעותית לתקציב הביטחון, שיכולה להקדים את בניינו של כוח יבשה רחב יותר, היא אפשרית מנקודת מבט מקרו-כלכלית, ואין זה כה חשוב אם מתווה ההוצאה בפועל יהיה 10% יותר או פחות מהמוצע כאן. ההוצאה השנתית הקרבית המוצעת כאן אינה עוברת, במונחים של אחוזי תוצר, את ההוצאה בפועל בשנת 2020, שלא לדבר על ההוצאה הביטחונית בעשור שלפני כן.

בעשורים שקדמו ל-7 באוקטובר 2023 נתפסה ישראל לשאננות בכל הקשור לתחום הביטחוני. עשורים אלו היו שנים של צמיחה כלכלית מהירה יחסית למדינות אחרות, וזאת במקביל לא רק לירידה מתמדת בהוצאות הביטחון כאחוז מהתוצר – אשר בה כשלעצמה אין פסול – אלא גם להתרופפות בדריכות הביטחונית ובהכנת צה"ל לקראת איומים שהיה אפשר לצפות בצמיחתם שנה אחר שנה. ישראל שילמה על כך מחיר כבד – בחיי אדם, בנטל הנפשי על אזרחי המדינה, במשאבים יקרים ובצמיחה כלכלית שהוחמצה. אל לה לחזור על אותה טעות כאשר איומים חדשים ומסוכנים בהרבה צומחים לה מול העיניים.

נספח

טבלה 1: חישובי מתווים של הוצאה ביטחונית – ריכוז נתונים

(כל הסכומים במיליארדי שקלים קבועים של 2024)

סה"כ	2034	2033	2032	2031	2030	2029	2028	2027	2026	2025	
62.4	0	0	0	7.4	7.5	7.5	10	10	10	10	א. תוספת תקציב לבניין כוח – טרום ועדת נגל
80	6	6	6	7	9	9	9	9	10	9	ב. תוספת ועדת נגל – בניין כוח
45	5	5	5	5	5	5	5	5	5	—	ג. תוספות להשקעה ב-AI, 2026-30 המלצת הוועדה להאצת בינה מלאכותית, 2031-34 המלצת המחבר*
51	3	3	3	3.5	4.5	10	10	8	6	—	ד. תוספת מומלצת, בעיקר להרחבת כוח היבשה**
	50%	50%	50%	24%	27%	61%	53%	42%	30%	—	ה. תוספת מומלצת לתקציב בניין כוח, באחוזים
	84.6	84.3	88	96.1	102.9	102.2	104.9	104.1	101	123	ו. סה"כ תקציב הביטחון – ועדת נגל (כולל השקעה ב-AI)
	3	3	3	3	3	3	3	3	***4.7	***2.5	ז. הנחת צמיחה שנתית ריאלית ממוצעת, 2027-34 (%)
	2,717	2,638	2,562	2,487	2,415	2,344	2,276	2,210	2,145	2,049	ח. התוצר המקומי הצפוי בשקלים קבועים (2024 = 1,999)
	92.6	92.3	96	104.6	107.4	112.2	114.9	112.1	107	123	ט. מתווה תקציב ביטחון מומלץ
	3.1%	3.2%	3.4%	3.9%	4.3%	4.4%	4.6%	4.7%	4.7%	6%	י. המלצות ועדת נגל כאחוז מהתוצר

3.4%	3.5%	3.7%	4.2%	4.4%	4.8%	5.0%	5.1%	5.0%	6%	יא. המלצות המחבר לתקציב כאחוז מהתוצר
------	------	------	------	------	------	------	------	------	----	--------------------------------------

מקור: עיבוד של המחבר לנתונים מדו"ח ועדת נגל, לעיל הערה 1, בעמ' 54.

* סכומים באדום – תוספת המחבר להמלצות הוועדה להאצת ההשקעה בבינה מלאכותית

** סכומים בכחול – הקדמה לשנים 2026-2029 של הוצאות מתווה ועדת נגל לשנים 2030-2034. עם זאת מומלץ לשמר את ההוצאה המקורית שתוכננה למטרה זאת בשנים 2030-2034 ואף להוסיף עליה (ראה שורה ד)

*** נתונים מתחזית בנק ישראל, לעיל הערה 10.